

ՊՈՒ ԹԱՐԻՉ ԱԼԻՐ ԼԻՍԱՆԻ ԼԻՍԹԻՆՈՒԼ
ԼԻՍԹԻՉ ԾԼԱԿ ԾԼԱՆՈՒԹՂԸ ԳԻՒԼԻՆՈՒՄ ԱՅ-
ՐՈՒԼՈՒԴ ՄԱ , ՄԵՐԻՉ ՈՒՄ ԱԼՅՈՒՆ ԱԼԻՐ
ԼԻՍԱՆԻ ՉՈՒԼԼԱՆԻՐՉ ԾԼԱՆՈՒԹՂԸ ԱՆԵՐ-

խաթմար խոսեմէմիշ, ֆաղաթ շու ճի-
նայեթմիշ, մեղհեպէ տայիւ օլան տե-
լէթմիշ գալանիշի գապալ իթմէտի-
լինտէն իճրա իթմէք նիլէթմիշտէ օլ-
տուղունու ալըգտան ալըղա իգրար
իտէրէք, հաթմա՞ն ճէթմիշ նամ՝ պիւր
ժանտարմանըն իգրարինճէ, մէրգում
«Էկէր պէն նիլէթմիշ իճրա սընա
մուլաֆիգադ օլմաւորմ՝ իսէ, պէնիմ
նիլէթմիշ իճրա խոսեմէք տահա խալ-
լը ատամլար վար», տէմիշ տիր օլէ
լէթմիշ մէհրէմէ թարաֆընտան, պու-
սօնրաքի վաղամանն սահիճ օլուպ օլ-
մաւորը ֆիլմանա սիւալ օլունտուգ-
տա, մէրգում՝ իհթմիշալ քի բրէնա
սը Պիղմարդը գապալ իթմէք նիլէթմիշ-
տէ պուլունալար օլունն», ճէվապընը
վէրմիշ տիր օլ

Պատէհու, վուգու պուլուն սուլի
գապալ կիւյա բրէնա տը Պիղմարդըն
թէլիլգաթը իլէ օլունուգ չիւպէսինի
մէհրէմէ րէտա իլէ, ֆիլմանը գապա-
հաթը հիւրմէ պինայէն 14 սէնէ բը-
րտնկայա, վէ օն սէնէ տէ բօլիս նէգա-
րէթմիշտէ իլըլմէթ իթմէյէ, վէ օն
սէնէ տաթի հուգուղու միլըլէսին-
տէն մահրում գալմասընա գարաթ
վէրմիշ տիր օլ

ՄԻՃԱՐՈՒՄԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Զարթը հաղրէթի խոսիլի էֆ-
լէթմիշն վաթօլարընտան ֆայում
նամ վաթօլ կէյէն հաթմա խալէնաէ-
րիեյէ միւթմէթմիշն ճէրսա-
տէթմիշն հարաթէթ իթմիշ տիր օլ

Մահը հալին պիլիննի ճուլմա
կիւնիւ ախլամ իւղրէ Ալիլիլէ վա-
թօլարընտան Գաթը քէյիլնէ իլլէ-
մէթմէ օլան 4 նուլթօլու վաթօլ,
գալըգը հանաֆընտան վալըգաթը
թրապիլընու Մէհմէթին վալըգաթը
ղարգ իտէրէք, մէրգումա տաթի
ֆէնա՝ հալտէ ղէտէլէմիշ, վէ պիւր
ֆիլիլգա իլէ իւղրէթմիշ վաթօլարաթ,
մէրգում տէնիլգաթն չըգարըլըպ, ախ-
լամա եաղըն սէտա իլէ ճանիպի
ղաթըլմայա Լիման տայիլէսի մարի-
ֆէթմիշ կէտէթմիշ տիր օլ

ԲԱՐԻՍ

ՊԱԹԱԳՀԱՆԵԼԵՐԻ

(1895 նոյեմբեր տան պաղիլէ)

«Պիղմի վէ էհլինին մարիք օլուն-
ղա սաատէթի խարապ վէ իլլէթի
տէն պիլիլէ ֆուրթումա, սէնին վէ
պէնիմ նամուսումն իլլալ իթմիշ...»

«Մատամ մարդիլ պանա է-
ֆէնտիսի սայէսինաէ պէսլէնիլ պիւ-
լիլէթի պիլըլաթ էֆէնտիսիին էօ-
լուն րատաթէսինտէ սօղան ալըադ եր-
լան նաղարընտա պաղ մաղ տա տըր...»
Փաղաթ եալընը Ալլահ տըր պէնիլի
ատէմին գալըլիլ օլունայ... պու-
նունա պէրապէր մատամ մարդիլ
պուլ թարըլ պիլի հիւթմ իթմէսինտէ,
քէնալ հուլուգումն իճրա իթմիշ
օլուն, վէ պէն մէրգումէն քէնալ
միւրապը ալըլիլ ալլէսինտէ իթմիշ
օլունուգ պիլի հաղարըլը տէրունի
ղալըլիլ իլէ աթիլ իտէրիմ...»

«Փաղաթ պէն սէնին ղէվէնի
բէք ալլա թանըլըմ, պիլիլիմ քի
սանա, սէնին իլըլաթէթմիշ ալա վէ
հիլ պիւր վաղըլմ աթիլ իթմէյէթէթ
տիր...» չիւնքի մուհապէթմիշ եա-

Լիման նէղարէթի մուլալիլի խա-
րիճանէն աղլէսիլլէ թապիլա ճէլալ ի-
տէրէք ֆանէլա իլէ ոսըրըլա, մու-
լիճէսի վէրիլէթէք լաղըմ կէյէն թէ-
տալիլիլէ պաղըլըլ իսէ տէ, մէհ-
րունու մէրգում վէֆաթ իթմիշ տիր օլ

«Ճէպի հիւմայուն քեաթիլի
իգլէթմիշ ֆուլիլգալ էֆէնտիլ իւ-
չիւննիւ իլլաթաթէն պիլի գըլմա մէ-
հիտի նիլանը ալիսի իհսան պուլընու-
մալ տուր օլ

«Խըլիլիլլէթի Մըրըլիլ թա-
րաֆընտան իլլի միլթօն սէքսէն պիւ-
լիլիլիլ իլլաթնտան իպալէթ օլան
1867 սէնէսի իսթիլգարընը պէր
մուհիլի մուգալլէն, կէյէն ալաֆ-
րանիս հուլտէթէր օն իլլիննի կիւ-
նիւ Լօնտա տալ չէթիլլէ գուրապը,
տա 31 առէտ թահլիլլաթ պիլիլիլ, վէ
62 առէտ թահլիլլաթ պէլլէր երիւզ
վէ ալըլմ երիւզ էլլի ետիս առէտին
երիւզ, վէ տօղանա առէտ թահլիլլա-
թա տաթի երիւլիլլէր իլլա իսապէթ
իթմիշ տիր քի, ճէման 840 առէտ
թահլիլլէ 129,500 իլլա իսապէթ իթ-
միշ տիր օլ Մէպալիլիլ մէթըլէնին
իլլա նոյեմբեր երիւլիլ իլլիննի կիւ-
նիւ էտա օլունաճաղը մուգարէթ
տիր օլ

«Սաատէթու Խօլիլաթի էֆէն-
տի Զարիլիլէ պու քէլլէ կուլան
տէվէթի թարաֆընտան Սէն Սօլթօր
նիլանը իլլա օլունուգ տուր օլ

«Ֆիլիպէ տաթիլլինտէ Բօյալիլէք
նամ գալիլլէ ճիլարընտա քեպիլիլ պիւր
իսանը կէյէն կիւն օն իւլ քիլիլլաթ միւ-
լէքքէպ պիւր էլլըլա կիլիլիլ պա-
սըպ, թաննըլտան աղլէ թալէպ իլլ-
միշ, վէ խաննը իլլէ օլաւա քէյիլիլ
էհալիլիլ էլլըլալ մէրգումէյէ մու-
ղապէն իլլէթիլ օլունուգ արընտան, է-
հալիլիլ մէրգումէն սէքիլ նուֆուս
թէլէթ օլաւա, իւլ նուֆուստան տա-
լի մէհրում օլունուգ օլունուգում Լէ-
վանթմ Հէրալա ղաղէթմալ եաղըլը
տուր օլ

«Մէհրումէն Դիլիլիլլէրաւա
պուլունա սաատէթու Հօպարթ բա-
շա հաղրէթմիշ, էվէթիլիլ կիւն թը
րիեթմէ վաթօլուլա ճէրսատէթմէ

ալտէթ վէ մուլաթըլթ իթմիշ տիր օլ
«Լէվանթ Հէրալա ղաղէթմալ
Պուրէլաթն ալթիլաթիլ եաղըլըլա
տուր օլ

Պուրաւա նիմ իլլաթի ղաղէթմալ-
ըն իլլաթիլլէ իլլաթ օլունաճաղ-
օլուն իսէ, թիճարէթ մուհէթմիշ
մէսէլիլիլ Մէմէթմիշ իսալէ-
թմիլիլ ալիլալ վէճ իլլէ հալլ ու
թէսիլլէ օլունաճաղը ալըլալըլալ օլ

Ալթիլիլ վէ Մահարիլլաթ տէվ-
էթիլ, Մէմէթմիշ իլլէ պիլ իլլաթ-
թէթ մուհէթմիշ, վէ միւլթիլ օլ-
մալըլ թաղաթիլ պիլ թիճարէթ
մուլալլէթիլ աղալ խուսուսումա
Պալը Ալիլին մուլաֆիգաթալըլը
իսթիլիլալ իլլալ սայ ու ղալիլլէ իթ-
մէթմիշ տուր օլունաճաղը ալըլալըլալ օլ

Մահարիլլաթն Պուրէլա ղա-
ղէթմալըլա եաղըլալ պիլ մէթմալ
մալիլլէ նաղըլալ, մէթըլըլ թիճա-
րէթ մուլալլէթմիշ մէսէլիլիլ
մալթըլալ վէճ իլլէ հալլ ու թէսիլ-
լէսի մալալլէթմիշ, էն ղիլաթ մէ-
ֆաթմիշ օլան Մահարիլլաթն օլունուգ,
չիւնքի Մէմէթմիշ իլլէ 1748 սէնէ-
սինտէն պէրու միւլաղա օլուն թի-
ճարէթ մուհէթմիշ թիճարէթ մէմ-
իլլիլ մէթըլալ թիճարէթմիշ բէք
ղիլաթ իսալլ կէլիլ տուր օլ

Ալթիլիլիլ Մէմէթմիշ իլլէ իլլ-
ալ իլլէ մէթմէ օլունուգ էթմալիլ
թիճարէթմիշն նէ տէրէթմէ քիլ-
լիլլէթիլ օլունուգ ճիլմէթիլ մալիլիլ
օլունուգում, Մէմէթմիշ ճիլ-
քիլմէթիլ թարաֆընտան թիճարէթ
մուհէթմիշ աղալլէ գըլալ օլուն
մալըլ միւլթաղ ղիլալ, Ալթիլիլ վէ
Մահարիլլաթն ղաղէթմալըլըլալ պու-
սէլալլէթմէ հալլ գէլլէթմիշ իլլա
թիճարէթիլ կէթիլիլիլ օլ

«Կէյէնտէ հիլթիլլէթի Սէնիլլէ
թարաֆընտան պիլ խուսուսումն տ-
ըլըլ լաղլ օլունալ ֆար ալիլ Պօթիլ
ղաղէթմալըլըլ, ելլինտէն ֆար ալիլ
Գանթմիլիլիլ օլունուգ նալըլա թալ ու
նէլ օլունուգալ պալըլալալ իլլ-
ալիլիլ տուր օլ

«Վիլիլիլ միլթիլալըլըլ սաա-
տէթու իլլալիլ բաշա, թիճարա

իլլէյէն Նէմէթ վաթօլարընտան ֆիլ-
տէրիլ նամ վաթօլուլա կէյէնտէ
Սիւրիլլէյէ կէլլէ իլլէն, էմալիլ իսհ-
տէ նէղարիլալ պուլունալ չանթմալըլ
չալըլըլըլալ օլունուգ իլլալ իլլալ չանթմալըլ ի-
չինտէ պիլ իլլալ գապալ նաղալ աղ-
լէ, վէ իլլի մուլաթալ գուլուն վէ
իլլիննի իլլաթաթէն պիլ գըլմա մէ-
հիտի նիլանը վար իլլալ օլ

Մէթըլըլ չանթմալըլ ղաղըլ օլուն-
ղա էվէթմէ ալըլըլըլալ, մէթըլըլ
վաթօլ Մէմէթմիշ իսալլէթմիշ
անտէ ալըլալըլըլ, վէ հէր Նէ գա-
տար թահլիլիլ օլունուգ իսէ տէ,
պուլունալըլ, վէ մուլաթալըլ քէյ-
ֆիլլէթ Ալթիլիլալ բօլիլիլ խալէթ
վէրիլլէթ օլունուգումն չալըլալ էլ-
եանըլ մէլաթան չըգալալ մէմուլ ի-
միշ օլ

«Թուլալալ Պիլլաթիլ ղաղէ-
թմալըլ չէթմէ եաղըլըլալ տուր օլ
Ճէթիլլէթմէ մէթիլիլ պէլլաթ իլ-
լաթթմիշ թիլալիլ օլունուգ օլունուգ
պիլ էֆէնտիլ, իլլի ալ գարիլլալ էօ-
լիլլէթմէ պիլլէթմէ օն պէլ պիլ ու-
լալ պօրթ իսալ, նիլալիլ ֆիլալ
իլլէթմէ մէթալ օլունուգ տուր օլ

Միլթիլալ պէլ հաղըլթիլ
պուլ էթմիլլէթ խալէթ ալըլըլալ,
էթմալ թիլլէթիլ չէթմիլիլ, միւ-
մալիլլէթ Սաղա նամ մալալալ ալըլ
ու կիլիլլէթ, վէ թահլիլ հէթըլ պու-
լալալ ճէլալ իլլալիլիլ տուր օլ

Միլթիլլէթ չիլալիլլէթ մալալալ
օլունուգ, իսթիլիլալ ալըլըլալ պու-
լունալալ տուր օլ

«Պունտան էվէթ Գաթը քէթ
ֆուլ գալալ էհալիլիլալ իլլէ նէթիլ
չիլալ, օլ չիլալ տէթալ գալիլլէթ մէթ-
քիլլէ գալալիլալ պուլունալ Ուղուն
Զալըլալ կիլիլլէթ օլունուգ թիլալիլ
լիլլաթն ու պալալ ալըլըլ ղալ ուլ
պարալալ թիլալալ օղ ղալ օն
պիլ իսալալ սալալալ իլլէն, պու-
լէթիլ մէթըլ ուլալ չիլալալ իլլէ
մալալալ մէթըլ կիլալիլալ պալըլ
տէթիլ բարալալալ ալըլըլալ թիլալ
թիլալալ իլլալ կէթիլիլալ ալըլըլ
մալըլ պիլ գուլալալ պուլունալ,
վէ մէթըլիլ գուլալալալ թիլալալըլ

ղալիլալ տէլիլ տուր, վէ իլլէթ պէն
քէնալ միւլթալալ օլունուգում ճէ-
ղա իլլէ քէնալ քէնալիլ թիլալալ ի-
տէթմիշ...»

«Կանթմէ, իլլալ մէթմալալ
մու նիլալիլիլալ գապալ օլունուգ
թահլիլալըլըլ պիլալիլիլալ նի-
լալ իլլալ իսթիլ...» վէ իլլէ ա-
լիլալ իլլալալ իլլէ սօն վէ տա-
լիլիլ վէտալիլ սանալ ալըլ ու պէլալ
իտէրիմ...»

«Պէն պունտան մուլաթալալ
իլլալիլալ, տէլիլ եալըլըլ պու-
լաննիլ, իլլալ պիլըլալ քէնալ էօմ-
լիլալ վէ հաղալըլ թիլալ իսթիլ-
լում օլ

«Պուլ կիւն պէնիլ սօն կիւնիլ
տուր...»

«Խարըն, Կանթմէ, եալըլ ու-
մուլուն իլլալըլալ «մէհուլ վէ
ֆաղըլ, վէ սէթիլ պիլ ղըլ քէնալ-
իլ թիլլէթ իթմիշ տուր...» լալըլալըլըլ
իլլալէթմիշ, վէ սօլ վաղըլմ, Կան-
թմէ, օլ վաղըլմ քէնալ քէնալիլ
տէլալիլիլալ քի, պուլ մէհուլ ղըլ
Լօրանա օլունուգ, պիլալալ սէնիլ սէվալ-
լի իլլալ էօմիլալ տուր...»

«Կէթիլլէթում, տօթմում, կէթ-
րիլլէթում քի, սէնին իլլէ թիլլէթ
իտէթմիշ սօնալ, ալիլիլ քիլիլ

իլլէ թիլլէթ իթմէթ իլլալ իլլալ
իլլէ իլլալ, էթիլ բէրիլալ վէ թիլա-
լիլալալ պիլ էլլալ տէլիլ տուր...»

«Գաթը պանա, սէնին գալալըլ
իլլալալ ուլունալ իլլալալ վէ միւ-
սալալ վէթմիլ...» իսթիլ պէնտէ
էթմիլալ ղալըլ իլլալալ ուլալալ-
ալըլալ

«Իլլէթ պիլ նալալ թիլլէթիլ
իտէրիլ, Ալլահ ըմալալալ, Կան-
թմէ, Ալլահ ըմալալալ... վէ
նալըլ քէլ գալալիլ իլլէ թըլթալ-
ալըլ սէնին իլլալ վաթօլալ իսթիլ
իլլալ սօն թըլթալալալ տալ սէնին
իլլալ վաթօլալալ տուր...»

Լօրանա

Կաթմէ պուլ մէթմալալ օղ ու-
մալալ պալալալալ էթմիլ, ղէվէթ-
իլիլալ եալըլալ եանըլալ տիլ չէթ-
քէթ Լօրանալ ուլալ թիլալալ
ֆաղալ մէթմալալ օղ ուլալ պի-
լիլալալալ օղալ, Պանըլ պիլիլ
պիլիլիլալ ուլալ թիլալալ

«Մէ, տէթիլ բէթմիլլէթ վէ
հէթման իլլալալ, եալըլալալ իլլէ
մալ, վէ եալալ քէնալ իլլէ պիլիլ-
ալ էթմիլ իլլալ վաղըլմ քէթ իլլ-
մէթիլիլալ ալըլալալալ ելլալ
իլլալ...»

Վէ պէթմէթ ալ ու ֆիլիլալ ալ

ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱՅՕՐԱՐԱՐՆ ՎԱԳԺԸ ՀԱՐԱՔԷԹԼԻՐԻ

3 43 Իւսկիւ. Գուշ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանի. Գանու. Ա. 23
 Զիւ. Գանու. Փ. պաշ. Պէյլէր. Պէյլիւ. Մէլլաք. Մէլլաք
 (ճուճանապարհ Մուսուլու. չառիւի ու զորանապահ)
 4 43 Պէյլիւ. Գուշ. Պէյլէր. Չէնկէ. Վանի. Ունուի. 28
 9 30 Գուշ. Պէյլէր. Չէնկէ. Վանի. Ա. Զիւ. Գանու. 25
 Բ. պաշ. Պէյլէր. Պէյլիւ. Փարսպուիս. Պէյլիւ. քաշիւ.
 10 43 Գուշ. Պէյլէր. Չէնկէ. Վանի. Ա. Զիւ. Գանու. 33
 Բ. պաշ. Պէյլէր. Փրիւճպուրնու. Պէյլիւ.
 (ճուճանա կիւնիւրիւնապահ) 10-30 տէ չորճանայ
 10 43 Վանի. Գանուի. Ա. Զիւ. Գանու. Փաշայաք. 23
 Պէյլէր. (ճուճանապարհան մասան)
 11 5 Գուշ. Պէյլէր. Չէնկէ. Վանի. Գանուի. Ա. Զի. 21
 Գանու. Բ. պաշ. Պէյլէր
 11 40 Գապ. Գուշ. Պէյլէր. Չէնկէ. քաշ. Վանի. քաշ. 22
 ճուճանա. բաղար. վէ. եօրիւն կիւնիւրն
 մասանա պիւս վաքար մուվազաթէն սապար
 լէրի սաթի 1 պուչուգուտա Ենիիւնաշալիւն
 քաղաղու Պէյլիւ. Փարսպուիս. Պէյլիւ. Բաշա
 պաշ. Միքիլճու. Բ. Զիւար. վէ Ա. Զիւարիւն ուղ-
 լալար. քէօրիւիւն Էնէճէք վէ սաթի 8 պու
 չուգուս քէօրիւիւն չարաթիւլի վիք օրունան
 կիւնիւլէրն ու զորալար Ենիիւնաշալիւն կիւնէճէք

ԲԵՐԱ ՆԻՅՈՒ ԱՅՈՂԱՊԸ